

hooaja peatoetaja

||||| Eesti Kontsert

“Come againe, sweet love”

Inglise muusikat XVI – XVII sajandist

HORTUS MUSICUS

Kunstiline juht **Andres Mustonen**

R 23. oktoober 2015 kell Paide kultuurikeskus

Eesti Kontserti
suurtoetaja

John Dowland (1563–1626)

“Fine knacks for ladies” / “Peened trikid daamide jaoks”

(“The Second Booke of Songs”, 1600)

“Sleep, wayward thoughts” / “Uinuge, tüütud mõtted”

(“The First Booke of Songs”, 1597)

16. sajandi inglise maskide muusika kogumikust Masques and Dance Tunes

John Dowland

“Come away, come sweet love” / “Tule kaasa; tule, magus arm”

(“The First Booke of Songs”, 1597)

“Come againe, sweet love” / “Tule taas, magus arm”

(“The First Booke of Songs”, 1597)

16. sajandi inglise maskide muusika kogumikust Masques and Dance Tunes

John Dowland

“Can she excuse my wrongs” / “Kas ta suudab andestada mu eksimused”

(“The First Booke of Songs”, 1597)

William Byrd (1539/40–1623)

“The Flute and The Droome” / “Flööt ja drumm”

Henry Purcell (1659?–1659)

“Wine in the morning” / “Vein hommikuks”

Anthony Holborne (c.1560–1602)

“Pavane”

Galliard: “Heigh ho Holiday”

Henry Purcell

“Haste gentle Charon” / “Kiirusta, kiirusta, sulnis Charon!”

“When Myra sings” / “Kui Myra laulab”

Anthony Holborne

Almaine: "The Honey-suckle"

Henry Purcell

"Evening hymn" / "Õhtuhümn"

Hortus Musicus

Olev Ainomäe (pommerid, plokkflöödid)

Valter Jürgenson (tromboonid / trombones)

Tõnis Kaumann (bariton, löökpillid)

Tõnis Kuurme (dulcian, plokkflöödid)

Riho Ridbeck (bass, löökpillid)

Ivo Sillamaa (klavessiin)

Anto Õnnis (tenor, löökpillid)

Taavo Rimmel (kontrabass)

Ansambli kunstiline juht – Andres Mustonen

John Dowland (1563–1626)

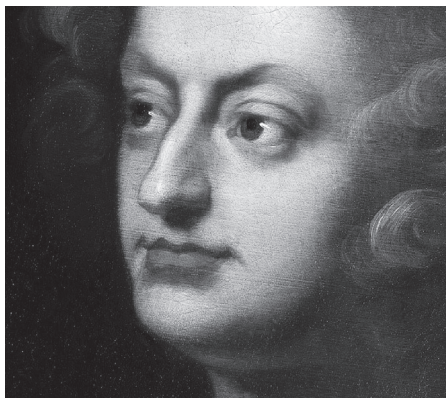
on üks kõigi aegade suuremaid lautoheliloojaid, kuid meie ajal teatakse teda ehk rohkemgi tänu tema lauludele. Mõned muusikaajaloolased on pidanud Shuberti, Schumanni ja Brahmsi klaverisaatega laule Dowlandi lautosatega laulude järeltulijaks. Kokku on säilinud 88 John Dowlandi laulu. Enamik nendest, kuid mitte kõik, on neljahäälsed. Neid võib esitada

mitmel moel. Kas ühehäälselt lautosatega, bassihäält võib seejuures mängida viola da gambavõi neljahäälselt, kas lauto või lauto ja gambaga või hoopis *a cappella*. Dowlandi on peetud pessimistlikuks, süneks ja melanhoolseks heliloojaks. Helilooja motoks peeti ühe tema pavaani ladinakeelset pealkirja: “Semper Dowland, semper dolens” – “Ikka Dowland, ikka kurblik”. Tänapäeval on väidetud, et see oli sihilikult konstrueeritud kunstiline poos, sest melanhoolia oli hilisrenessansi inglise aadliringkondades, muusikas ja poeesias suurmood ning Dowland järgis seda moodi teadlikult. Peenutsev, maneerlik melanhoolia kultiveerimine leidis pilkamist tolleaegses näitekirjanduses. Mõned ajaloolased on seda melanhoolia võidukäiku põhjendanud väga triviaalsete asjadega, nagu halb toit ning sellest johtuvad seedimise probleemid ning puudulik hammaste hügieen. Kuigi suur osa Dowlandi loomingust on kantud melanhoolsetest, pessimistlikest meeleoludest, ei ole need seal siiski ainuvalitsevad, ta on kirjutanud ka lõbusaid laulukesi ja ergast tantsumuusikat lautole.

Dowlandi muusika on tänapäeval inspireerinud kõige erinevamaid loojaisiksusi, näiteks Benjamin Brittenit, Stingi ja Toivo Tulevit. John Dowland oli kaksteist aastat noorem Giulio Caccinist ja ainult kolm aastat vanem Claudio Monteverdist. Mõlemad, nii Caccini kui ka Monteverdi on juba uue ajastu, baroki heliloojad, selle stiili teenäitajad. Meenutagem, et Dowland suri aastal 1626, see on tervelt kaksikümmend kuus aastat üle sajandivahetuse, mida peetakse kokkuleppeliselt renessansi ja baroki eraldusjooneks. Dowlandi muusika on aga konservatiivne ja tagasivaatav – stiililiselt on see pigem hilisrenessanss- kui

barokkmuusika. Muidugi ei olnud Dowland Inglismaal mingi väga suur erand, terve inglise muusika oli tol ajal konservatiivsem võrreldes Itaaliaga, kus uue ajastu muusika sündis.

Henry Purcell suri noorelt, 36aastasena, kuid jõudis palju, kuna oli varaküps ja andekas – ta alustas komponeerimist juba üheksaselt. Tulevane Cambridge'i muusikaprofessor Thomas Tudway, kes oli Purcelli kaaslane-kooripoiss Kuningliku Kapelli juures, kirjutas tema kohta: “Purcell omas kiiduväärset ambitsiooni teha kõike kõikidest oma eakaaslastest paremini.”

Poisikesena sai Purcellist Kuningliku Kapelli laulja. Neljateistkümnesealt, pärast häälemurret, pidi ta kapellist lahkuma ja temast sai kuningliku õukonna klahvpillide ja puhkpillide eest hoolitseja abiline. Juba järgmisel aastal oli ta ametis Westminster Abbeys orelihäälestajana ja kahel järgmisel aastal sealsamas kirjutajana, kes pidi kopeerima kirikus lauldava koorimuusika orelipartiisid. Seitsmeteistkümnesealt sai Purcellist kuningliku õukonna keelpillide helilooja (composer of the court violins) ja üheksateistkümnesealt Westminster Abbey organist. Hiljem pidas ta organisti ametit kuninglikus õukonnas ja 1685. aastal määras kuningas James II ta õukonna klavessiinimängijaks. Sel ametipostil teenis ta veel ka hilisemat kuningat William III.

“Muusika ja poeesia on alati olnud kui sõsarad, kes jalutavad käsikäes. Nii nagu poeesia on sõnade harmoonia, nii on muusika helide harmoonia. Mõlemad hiilgavad omas vallas, kuid nad ei saavuta kunagi täiust, kui nad ei ühine. Ainult koos on nad nagu ühe inimese kaunis välimus ja suuremeelne hing.” Need sõnad on öelnud Henry Purcell ja kahtlemata terendasid need ideaalid tal silme ees, kui ta oma vokaalmuusikat lõi. Mõned aariad tema lavamuusikast ja mitmed tema laulud, eriti lummapöördele ostinaatsetele, korduvatele bassimeloodiatele kirjutatud, on saanud tõelisteks klassikalise muusika hittideks.

Anthony Holborne'i elust on teada vähe. Ta nautis rikaste metseenide, nende seas riigisekretär Robert Cecili soosingut. Kaasaegsed kolleegid hindasid teda kui heliloojat kõrgelt, kuid tema looming unustati pea kohe pärast tema surma.

Ametlik autopartner

SILBERAUTO

KULTUURIMINISTEERIUM

www.concert.ee